

אות, שתיים...

הסתער!

מארב — אומר תקנון השירות האמריקני — הוא צורת התקפה במפתיע, מעמדה מוסתרת, על מטרה נעה או שנעצרה זמנית.
המארב, הידוע מזה זמן רב כצורה התכליתית ביותר בין צורות הפעולות הצבאיות, מתאים במיוחד לפעולות נגד גרילה וללחימה תוקפנית.
שני המאמרים הבאים מנתחים כיצד ניתן להציב מארב תוקפני, וכיצד ניתן להתגבר על מארב אויב.

הילכדות בשטח הריגה

לויטננט סמית נמצא בויאט-נאם זה של-ן-שה שבועות, ופקד על מחלקתו מזה שמונה ימים בלבד. המחלקה ערכה מבצע סריקה בגזרת האחריות הפלוגתית, בה שהו אנשיה במשך ארבעת החודשים האחרונים. המגע עם האויב היה רופף, אך דוחות מודיעין הצביעו, כי באיזור נמצאו עדיין שרידיה של מחלקת ויאט-קונג.

לפתע נלכדו החדד וחלק מן הגוף העיקרי בשטח הריגה של מארב. הם השיבו אש מייד. מפקד כיתת החדד שקל את המצב, ודיווח ללויטננט סמית, המ"מ, כי הכוח שלו נלכד במארב, תפש מחסה ומקים בסיס-אש.

לויטננט סמית ביקש סיוע ארטילרי, ובעוד מפקד הכיתה שבשטח-ההריגה מבקר את האש, הגיע הוא עצמו את יתרת המחלקה לעמדת הסתערות על המארב לאחר שזה ינוטרל על-ידי הארטילריה. כן הורה המ"מ לבסיס-האש לסמן את מקומו בעשן, כך שכוח-ההלם ידע לאכנו ויוכל לוודא תיאום גאות. מפקד כיתת החדד דיווח, כי הארטיילריה כיסתה את המטרה, הוא ביקש להסיט את האש מן המטרה ולהנחיתה כאש חוסמת סביב המארב.

משהוססה האש, נע לויטננט סמית עם אנשיו לעמדת המארב של האויב, וטירה בשיטתיות כל אחת מן החפרות. אנשי בסיס-האש שהפסיקו את אשם עקב פעור-לתו, הצטרפו להסתערות וסייעו לכוון ההלם. לאחר שכל חפרות האויב טהרו, התארגנה המחלקה מייד, ויצרה אבטחה מקומית כדי לאפשר חיפוש יסודי באיזור. משסיים המ"מ את הוראותיו בעניין זה, דיווח בפירוט למ"פ וכן פינה נפגעים, שבוים ומסמכים שנתפסו.

מחלקתו של לויטננט סמית הגיבה על מארב האויב, ובתגובתה צומצמה יעילותו. יכול אתה לשאול את עצמך "האם גם מחלקתי תצליח עד כדי כך?"

"כיצד יכול היה לויטננט, ירוק, להפעיל את מחלקתו באורח יעיל כל כך?" ראשית, לויטננט סמית תיכנן את פעולתו בקפידה, וקיים כללי-פיקוד טובים בכך שהכליל בהכנות סיוור-מפה יסודי, שקל את כל אמצעי-האבטחה שבידו, ונתן פקודה מפורטת לפני הפעולה. כן נקט באמצעי אבטחה, על-ידי בחירת תבנית מתאימה,

מראש.

למרות החום והעלורה העבותה בג'ונגל, הקפיד לויטננט סמית על אמצעי האבטחה אותם החליט לנקוט. הוא העריך את השטח וחישב מה יעשה אם ייווצר מגע עם האויב. ולבסוף החשוב ביותר היה השימוש המידי שעשתה מחלקתו בתרגולת להיתקלות. תרגולת להיתקלות היא כל דרך פעולה שמטרתה לטפל בהיתקלות-פתע. זוהי שורת הפעולות הנעשות באורח אוטומטי וספונטני על-ידי כל אנשי היחידה, מרגע שנוצר מגע עד לפקודת המפקד.

כיצד הגיע לויטננט סמית לתרגולת ההיתקלות? הבה נשוב ליומו הראשון במחלקה. הוא שוחח עם סמל המחלקה המ"כים על תרגולת לתגובה מהירה בהיתקלות באויב.

לויטננט סמית ידע, כי השיטה הטובה ביותר להימנע ממארבי אויב היא לקיים תמיד אמצעי-אבטחה גאותים ולפקח עליהם. כן ידע, כי קיימת אפשרות שמחלקתו תיכנס למארב, ולפיכך נזקק לתרגולת להיתקלות במארב אויב, קרוב או רחוק. הוא ומפקדי-המשנה שלו קבעו בתחילה את הגורמים המאפיינים של המארב הקרוב:

- שטח ההריגה מוכה באש מרוכזת של האויב.

- לרשות האנשים זמן קצר ושטח מועט כדי לתמרן או לחפש מחסה.

- שטח ההריגה הוא בדרך-כלל בטוח וריקת רימוני-יד (50 מטרים).

- ככל שישתהה אדם בשטח הריגה, כן יגדלו סיכויו להישמד.

- לאחר שקבע את הגורמים המאפיינים הללו, האזין לויטננט סמית לניסיונם של סמל המחלקה המ"כים שלו.

- על-סמך הכשרתו ועל-פי ניסיון פקודיו, קבע תרגולת היתקלות במארב מקרוב כלהלן:

- האנשים שנלכדו בשטח ההריגה ישיבו מייד אש, יסתערו ויכבשו את עמדת המארב. פעולה זו תנתק את רציפותו של המארב, תחלץ את האנשים משטח ההריגה, ותספק להם הגנה מסוימת מאש האויב.

- האנשים שלא נלכדו בשטח ההריגה יתמרנו אל אגפיה של עמדת המארב, או יסייעו באש ויספקו אש חוסמת — כנדרש. הגושא הבא שנבדק היה המארב הרחוק. מאפייניו נקבעו כלהלן:

- שטח ההריגה מוכה באש מרוכזת של האויב.

רימונים מעמדת המארב.

- הטוחן המוגדל מאפשר לאנשים בשטח ההריגה יתרון מסויים וכן הזדמנות מה לחפש מחסה תוך סיכוי קטן יותר להישמד מאשר במארב הקרוב.

- אחר קביעת גורמים מאפיינים אלה, סוכמה התרגולת הבאה:

- האנשים שיילכדו בשטח ההריגה ישיבו מייד אש, יחפשו את העמדה הטובה ביותר שבנמצא, ישתלטו עליה ויקימו בסיס אש.
- אלה שלא נלכדו בשטח ההריגה יתמרנו אל אגפי המארב, כפי שיצטוו על-ידי הבכיר שביניהם.

- הסיוע הארטילרי וסיוע ממקורות-אש אחרים ינוצלו באורח מקסימלי, כיוון שהאנשים יימצאו במרחק-מה מן האויב.

- נבדק גם מצב נוסף: מה יקרה אם תילכד המחלקה כולה בשטח ההריגה?

סוכם, כי במקרה של מארב קרוב ישיבו כולם אש, ויסתערו על עמדת המארב, ואילו במקרה של מארב מרחוק, ישיבו כולם באש, יחפשו את העמדה הטובה ביותר שבנמצא וישתלטו עליה. חלק מן המחלקה ייצור בסיס-אש, ואילו הנותרים יתמרנו לנקודת התורפה של המארב.

משסיכמו לויטננט סמית, סמל המחלקה המ"כים, את התרגולות להיתקלות, החלו לאמן את אנשיהם בתרגולות אלה.

במשך הימים הבאים, תירגלו אנשי המחלקה וחזרו ותירגלו, עד כי כל אחד מהם ידע בדיוק מה עליו לעשות בכל מצב. החזרות היו מפורטות, ושום פרט לא נזנח. יכול אתה לראות עתה, כיצד יכול היה לויטננט סמית להיתקל בהצלחה במארב אויב, למרות היותו "ירוק".

דמותו של לויטננט סמית היא פרי הדמיון, אך הפעולות המתוארות הן מדוייקות, ונוסו בהצלחה על-ידי קצינים רבים, שמצאו את עצמם ואת מחלקותיהם לכודים בשטח ההריגה של מארב אויב.

הפתעה למסתננים

בכנסתי למרכז המבצעים בשעה 0700, ומצאתי את מש"ק המבצעים מעדכן את מפת המודיעין בפרטים שוטפים מפעילות הלילה הקודם. דוחות אחדים שנתקבלו נגעו בפעילות ניכרת של האויב באיזור מצומצם, כ-1,000 מטרים דרומה מן המחנה שלנו. ידעתי, כי אם יתאמת הדבר, כבר לא תהיה לי מנוחה באותו יום. הוריתי למש"ק המבצעים להעמיד מחלקת משמר עממי ויאט-נאמי * שנמצאה בקרבת מקום בכוננות לתזוזה תוך 30 דקות. ב-0730 הגעתי למפקדת המחלקה של המשמר העממי, ואמרתי למ"מ כי יהא עלינו לערוך סיור מקיף של האיזור בו אירעו פעולות האויב. תוך כדי שיחתנו — היתה המחלקה מוכנה לתזוזה.

בשטח — מיוער בצפיפות — היו פוזרות בקתות-חימר קטנות. כ-1,000 מטרים צפונה נמצא מחנה בסיסי של דיביזיה מצבא ארה"ב, וכ-2,000 מטרים דרום-מזרח משם שכן כפר גדול למדי. אם ניצור מגע עם האויב — ציר הנסיגה היחיד שלו הוא לכיוון מערב.

בבוקר זה במיוחד, הייתי גאה על תוצאות עבודתי באימון מחלקה זו של המשמר העממי, שכן בעת תנועתנו דרך הצמחיה העבותה, הבחנתי כיצד השכילו חייליה לנצל את המידע שהוקנה להם.

מן החדר הגיעה ידיעה, כי דלת אחת הבקתות הקטנות נראתה נסגרת באיטיות. ידעתי שהאימון הצליח; אחרת לא היה איש מבחין בתנועה זו.

עברתי מייד לראש הטור, כשאני משאיר את סמל המחלקה במחצית הדרך. אם נס-תבך, ימצא הוא במצב טוב יותר לסייע לנו להיחלץ.

הבקתה החשודה נראתה תחילה שלווה למדי, אך הבחנתי בתמרות-עשן קטנות העולות ממה שנראה כסככה לידה. ביקשתי מן המ"מ לשלוח 2 כיתות לתוך היער, כדי להציב חסימה או מארב במרחק כ-60—70 מטרים מן הבקתה, בצידה המערבי. 2 כיתות השארתי בעמדתנו הנוכחית. כאשר היו כל הכוחות בעמדותיהם, פתחו 2 הכיתות שלידי באש. מטול-הרי-

מונים שלנו פעל ביעילות וגירש את מרבית אנשי האויב אל מחוץ לבית. 2 הכיתות שבמערב היו עסוקות למשך דקות אחדות, ואז השתרר לפתע שקט מוחלט. הרהרתי שמא הצליח האויב להימלט מערבה בעקפו את 2 הכיתות שלנו; אך המ"מ התקשר במכשיר-הקשר שלו, וכאשר פנה אלי הבחנתי בחיוך קל על פניו; ידעתי שהמארב הצליח. האויב הופתע, כיוון שהחדר שלנו היה זהיר ועיר-רני מאוד. מחלקה זו למדה את לקחיה היטב, ואנו השמדנו את הבקתה ואת המנהרות * שמתחתיה ללא כל התנגדות נוספת.

יעילותו של המארב תלויה בשיטה, בזמן ובמקום שנבחרו בעת הנחתו.

המארב הוא צורת-פעולה התקפית יעילה נגד טקטיקות גרילה. אחד מהשימושים הנפוצים ביותר של פעולות התקפיות הנערכות על-ידי יחידות צבא ארה"ב בויאט-נאם הוא המארב אותו מניח "הפטרול הנשאר מאחור". סוג זה של פטרול נמצא בשימוש נרחב, והוא יעיל מאוד בשעה שיתר הכוח עוזב בסיס קדומני. לעתים קרובות נכנסים חיילי האויב לתוך מחנה קדומני שזה עתה פונה, במטרה להשיג פריטים שנותרו במקום כדי להשתמש בהם או להפיק מהם תועלת מודיעינית.

למחנה כזה נהגים חיילי האויב להיכנס לאחר סריקה קצרה באש. ברגעים כאלה יכול מארב בנוי היטב לשבש בהצלחה את תכניות האויב.

כדי להצליח במארב, על כל חייל הנוטל בו חלק לקבל תדרוך מפורט, הן באשר לפעולתו כפרט הן באשר לתכניות המארב כולו. המארב הטוב ביותר מתוכנן עד לפרט האחרון, בפשטות מקסימלית.

באורח בסיסי, ישנן שתי גישות שלפיהן מתכננים מארבים:

הגישה של נתיב-התקרבות יחיד ולעומתה הגישה של נתיב-התקרבות אחדים. לגבי הגישה הראשונה, יש להביא בחשבון, כי לא תמיד יהא ידוע כיוון התקרבותו של האויב. יש למקם שלוש עד ארבע כיתות בצידו של נתיב ההתקרבות (הדבר תלוי בגודל היחידה נגדה מניחים את המארב). כרגיל, מארב בגודל האמור מיועד לפעול נגד יחידות קטנות (כיתה או מחלקה).

* מנהרות בתיאור פעולות נגד הויאט-קונג הן מחילות או מבוך-מחילות, המחברות את בתי הכפר ומשמשות מקלט ללוחמי הויאט-קונג. — המער.

* נוסף לצבא הסדיר קיימת בויאט-נאם כעין מיליציה, הפרוסה מחלקות-מחלקות על פני רוב המדינה. מיליציה זו קרויה משמר עממי. — המער.

מארב "L"

סוג שני של מארב בנתיב-התקרבות יחיד קרוי בשם „מבנה L". בטכניקה זו נמצא חלקו הארוך של כוח ההלם במקביל לשטח ההריגה, ומייצר אש אגפית; ואילו חלקו הקצר של כוח ההלם מצוי בקצהו של שטח ההריגה ובזווית ישרה לו ומייצר אש אינ-פילדית, המעסיקה את האיזור המוכה יחד עם האש מן הצלע הארוכה של ה-L. כדי להשיג את התוצאות הטובות ביותר בהי-ערכות זו, יש לדעת את כיוון התקדמותו של האויב.

יש להניח לאויב להיכנס לתוך בסיס ה-L לפני שמופעל המארב. במארב מתוכנן ומ-נוהל היטב מסוג זה, ניתן לגרום לאבידות רבות לאויב בכל גודל שהוא.

מארב „אופן הכרכרה"

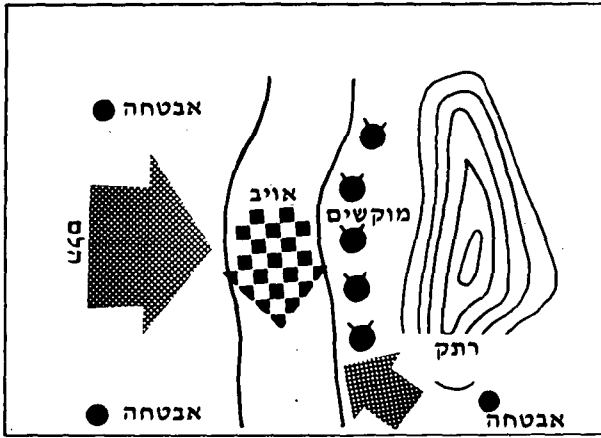
כאשר נוקטים בגישה של נתיב-התקרבות אחדים, יש צורך חיוני בתכנון מושלם ובתיאום מלא. כדי להבין כיצד ניתנת תכנית זו למימוש, דמיון לעצמך הצטל-בות-דרכים בה מוקצית כיתה אחת לכל אחת מארבע הדרכים היוצאות מן ההצטל-בות, וממוקמת ממש בצד הדרך.

אם נמשכת דרך אחת מצפון לדרום וה-אחרת ממזרח למערב יש להציב שתי כיתות בכיוון צפון-מזרח, ואת האחרות — בדרום-מערב. תכנית זו מאפשרת סיוע הדדי ואפשר לארוב באמצעותה לכוח בכל גודל.

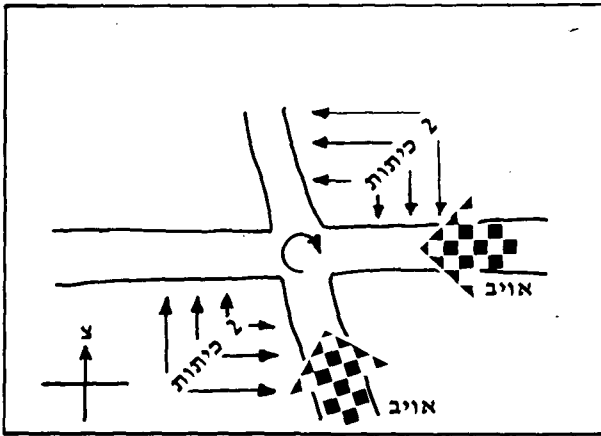
פעולת המארב

כאשר מתכננים מארב על מפקדו לוודא כי כלי-הנשק שבידי כל אחד מן החיילים טעון ומוכן לירי. על פעולה זו להיעשות לפני כניסת האויב לשטח ההריגה. יש להשתמש בתחמושת נותבת — אם ישנה — במיוחד אם המארב פועל בלילה. תחמו-שת נותבת תאפשר למפקד לצפות את כיוון האש ולתקן את התיקונים הדרושים. תח-מושת זו אמנם תגלה את מקומם של היר-רים, אך אלה יהיו במקום זמן קצר בלבד, ויחליפו עמדה בהתאם למצב כדי שלא להיפגע.

סימנים מוסכמים ועמדות-חליפין יש לתכנן מראש וללמד את החיילים, כיוון שעלול אתה להיירש לפתוח באש, או לנוע לעמדה חדשה שנקבעה מראש. אם תתגלה עמדתך על-ידי תנועת אדם, או יריה מוקדמת מדי, או כל סיבה אפשרית אחרת — יתמעטו סי-כוייך להצלחה במידה ניכרת. לחזרות נר-דעת חשיבות רבה, ויש לבצען בתדירות

מארב "L"

מארב „אופן הכרכרה"

הדרושה, כדי לוודא שכל דרישות המארב מובנות וברורות לחיילים ללא צל של ספק. מארבים רבים שתוכננו היטב נכשלו מסי-בות שונות, מארבים אחדים נכשלו מחוסר פיקוח ותיאום, אך מספר מפתיע של מאר-בים נכשל עקב אמצעי הנגד שהציב האויב. אמצעים אלה, כגון מארבי-נגד, ננקטים כדי לצמצם את יעילות המארב, להימנע או להינצל ממנו. עלינו להבין היטב את הטכניקה של מארבי-נגד.

כאשר נתקלים בכוחות אויב בשטח מבוותר, תהא ההיתקלות כמעט תמיד במפתיע וב-טווח קצר ביותר, ולפיכך יש צורך בעי-רנות ובאבטחה תמידית, כדי להקטין את הסיכויים להצלחת מארב האויב. אם נק-לעת למארב, תגדיל פעולה תוקפנית מיי-דית את סיכוייך להימלט.

ישנן מספר טכניקות שכדאי להביאן בחש-בון כאשר מנסים להימנע ממארב. תחילה יש לדון באמצעים אחדים להימנעות ממ-ארב מתוכנן (יוזם) או הקטנת יעילותו. כיוון שמארב יוזם מבוסס על מודיעין מדוי-

אבטחה

יש להחליף תדיר את מיקומם של כלי-נשק עיקריים, מ"מים, סמלי מחלקות, מ"כים ומכשירי קשר בתוך התבנית. אבטחה בחוד, באגפים ובעורף חשובה ביותר בכל עת. האבטחה היא השיטה הטובה ביותר למ-גיעת האפשרות שכוחותיך ייכנסו למארב — או להמעיטה. כלולים בה כל האמצעים, פעילים כסבילים, המספקים ביטחון ליחי-דה.

הרעיון, כי מעשיו ראויים לשבח; רעיון זה צריך להיות מועבר ומוחדר בכנות ובנאמנות.

אם עלינו להוכיח את עמדתנו, באשר לחשיבותו של השירות הצבאי לעם — כשירות אשר תפקידו להגן על רעיונות הצדק, האנושיות והיושר — עלינו להעביר רעיונות אלה תוך אמונה שלמה בהם. על כל קצין לרכוש לעצמו תכונות אלה, המבוססות על הגינות ויושר. בימות שלום חשוב לאין ערוך כי נשכנע את אנשינו בצדקתם המוסרית.

כיושר-התקשורת הוא רק אחת התכונות החשובות של המנהיגות וניהול כוח-האדם בצבא ומחוצה לו, והוא רק אחד הגורמים הקובעים את היחסים הנכונים בין המפקד לפקוד, בין איש-הצבא לאזרח.

חשיבות נושא זה גדולה לרוב מזו של השליטה בנשק והמיומנות המקצועית. תפקידו של הקצין הוא הניהול והניהוג. ידועה היטב האמרה: „אין גדודים טובים או גדודים רעים — ישגם רק קצינים טובים או רעים“. ובכן — הבה נעשה מאמץ ונהיה כולנו קצינים טובים.

זאת מקרים שבהם התעורר בלב החיילים האמריקנים ספק בקשר לצדקתם, וקמה השאלה „מה בעצם אנחנו עושים כאן — במרחק של אלפי קילומטרים מבתינו, במדינה שמעולם לא שמענו עליה, ובין אנשים שלא איכפת להם קיומנו כלל וכלל?“ כאן היה צורך במפקדים בעלי כושר-תקשורת יוצא מגדר הרגיל, כדי להרגיע את הספקנים ולהחזיר את אמונתם. דוגמת ההת-עוררות בארה"ב נגד מלחמת ויאט-נאם ידועה היטב ואין צורך לחזור ולעמוד עליה.

הבעיה בעתות-שלום

ואם ברור קיומה של הבעיה בשעת מלחמה, הריהי חמורה הרבה יותר בעת שלום. כאן נתקלים אנו במצב פרדוקסלי: הממשלות מבינות היטב, כי אי אפשר לפתור בעיות בין-לאומיות על-ידי מלחמה; ובכל זאת נזקקות הן מדי פעם לאמצעי זה, בליית ברירה. בעת ובעונה אחת עולים לעתים בקרב העם קולות המתנגדים בתוקף לכל פעולה מלחמתית — גם אם מכוונת היא להגנה.

קשה לחייל לעמוד כיום נגד לחצים אלה, ויש להחדיר בו את

מארכים, וגורמים לאויב לפתוח באש בטרם עת. יש להרבות באימוני מארב ומארב-נגד, כדי להשיג מיומנות מקסימלית. השיטה של הדרכת טירונים בטכניקות המ-ארב ומארב-הנגד הוכחה כיעילה ביותר. בשיטה זו מובאות הכיתות, לאחר תקופת-אימונים קצרה, אל מחוץ למתחמים, וכאן מניחות הן מארכים ומתרגלות את הטק-טיקות ההסכניות הכרוכות במארב וב-מארב-נגד. סביבה זו מספקת את ההנעה הטובה ביותר לחייל — שכן פעמים רבות נכנס „האויב האמיתי“ למשחק; כאשר אדם לומד בתנאים מעין אלה — אין הוא שוכח את תלמודו לעולם.

בבחירת תבנית תנועה, עליך להקפיד לב-חור בתבנית שתאפשר אכסחה היקפית טובה — ועם זאת תתאים לצורת השליטה ולפני השטח.

- הבטח כי הערנות תישמר בכל עת.
 - דרוש מאנשיך לחפש ללא הרף אחרי מקומות אפשריים למארב.
 - הזכר להם, כי האויב יניח מארב בזמן ובמקום לפי בחירתו שלו.
- שיטת הסיוור באש יעילה לעתים. שכן היא גורמת לאויב להפעיל את המארב שלו בטרם עת ובכך לבטל את תוצאות מאמציו. את כל השטחים העלולים לשמש מסתור למארב יש לסרוק באמצעות יחידות-חוד. כלבי גישוש משמשים בהצלחה לגילוי

את:

שתיים...

הסתער!

(סוף מעמוד 18)